

"נתב"ג לא יעמוד

בעומס החל מי-2023

נתב"ג. יהיה פה צפוף | צילום: גלעד קוולרצ'יק

במשך שנים מתכננים להקים בישראל שדה תעופה בינלאומי נוסף, אך מתקשים להחליט אם למקמו בצפון או בדרום • חברת ייעוץ אמריקאית נשכרה תמורת 14 מיליון שקל לחוות את דעתה בנושא, והממצא העיקרי שלה היה מדאיג: אין זמן להתלבט. צריך לבנות, ועכשיו – או שמחירי הטיסות ימריאו

שדה תעופה גדול בנבטים בדרום, שיהיה בעל פונטציאל בלתי מוגבל ושכל תושבי הנגב תוֹמְכִים בו כי הוא אינו מפריע ליישובים בסביבה, מתכננת ישראל דווקא ברמת דור שדה שיהיה קטן ומוגבל וכל תושבי העמק מתנגדים לו בצד דק כי הוא יחרב את איכות החיים ואת אוצרות הטבע. זה אבסורד.

ממשרד התחבורה נמסר בתגובה: "תוצרי ההסכם בין MITRE למשרד התחבורה טובים, מקצועיים ועונים לגמרי על מטרות. פרויקט תכנון משלים לנתב"ג הוטל על חברת 'נתיבי ישראל'. תוצרי עבודת MITRE מועברים ל'נתיבי ישראל' וזו החלטת המתכננים עד כמה להיעזר בהם. עבודת MITRE הייתה בדיקת היתכנות מקצועית לשדה אורחי בינלאומי בדרום, על ההיבטים התעופתיים בלבד, ואינה עוסקת בעלות הכלכלית של משלים נתב"ג. הצד הכלכלי של החלופות בוצע במסגרת עבודתה של מינהל התכנון. אין שום אמת בטענה כי חלופת נבטים תיתן מענה מעבר לאופק של חלופת רמת דור. לעניין זה רת"א אינה מקדמת שום חלופה. זה תפקידה של 'נתיבי ישראל' לביחון את שתי החלופות בצורה מקצועית ולהציגן למועצה הארצית ולאישור הממשלה. הזכות לפנות לראש הממשלה נתונה לכל פרט וישות. פניית MITRE אליו עסקה ברחיפות בקידום פתרון מהיר לאור מצוקת הקיבולת שנוצרת בנתב"ג. היא לא עסקה במיקום החלופה. בנוסף, אין שום החלטה שצריכה להתקבל במשרד התחבורה המעכבת את עבודות התכנון ומכרו היועצים בעת הזו."

בהולים, בתוך שנים ספורות המדינה תאבד את יכולתה להתמודד עם הביקוש לתחבורה אווירית. הזמן הולך ואוזל."

לפי החישוב שהציג, גם אם לוקחים בחשבון גידול שנתי מתון של 5%-6% בתחבורה האווירית, נמל התעופה בן-גוריון יגיע לקצה היכולת שלו, בייחוד בשעות העומס, עד שנת 2023-2024, ואי-ההתאמה בין היצע וביקוש תוביל בוודאות להעלאת מחירי הטיסות. הוא המליץ להתחיל בבניית השדה לאלתר, והזהיר כי לאור מה שמעל על הביורוקרטיה בישראל, רק האישורים ייקחו 15 שנים – הרבה יותר מדי זמן.

אם לא די בכך, הוא מרגיש כי גם אם יוקם בסיס ברמת דור, הוא יהווה פתרון רק עד תום המחצית הראשונה של המאה ה-21. ובמילים אחרות, בעוד 30 שנה ישראל שוב תעמוד בפני אותה בעיה ותצטרך להקים שדה תעופה נוסף. למרות הרחיפות שהציג ליסקה, מתברר שרק בספטמבר השנה, יותר מחצי שנה מאז נשלח המכתב, הודיע ראש הממשלה נתניהו כי הנחה את ראש המל"ל להקים צוות שיבחן מחדש את ההיתכנות הביטחונית של פתיחת שדה תערי פה בינלאומי בנבטים. במשרד התחבורה תמכו מראש בחלופה זו, בין היתר כי התשתית בנבטים מתקדמת יותר ובמקום כבר נמצא מסלול ההמראה הארוך במזרח התיכון, אולם משרד הביטחון מתנגד נחרצות מחשש שייווצרו בעיות בתיאום בין הטיסות האזרחיות לטיסות הצבאיות באזור.

סגן ראש עיריית באר-שבע, טל אל על, אמר בתגובה: "מדינת חלם זה כאן; במקום להקים

ההכנסה והמחלקה ליוצאי שירות צבאי, והוא עוסק במחקר ופיתוח בנושאי צבא ותעופה אזרחית.

עבור המחקר שילמה רת"א כ-14 מיליון שקל, ועל פי ההערכה ההליך צפוי היה להימשך ארבע שנים. משום מה, החברה לא התבקשה לברוק גם את האלטרנטיבה של נמל תעופה דרומי. אפשר להניח שלא היינו יודעים מה הע"ל אותו מחקר אלמלא הגישה "העמותה נגד שדות התעופה בעמק יזרעאל – מגידו" עתירה לפי חוק חופש המידע לראות את הממצאים. המדינה התנגדה בטענה כי המחקר לא הושלם, אך בעקבות ההליך בבית המשפט העבירה חלק מהמחקר לעמותה.

ומה מתברר? ראשית, אף על פי שמדובר במחקר שעלה מיליונים רבים, ספק אם מישו משתמש בו. מוטי שמואלי, מנהל אגף בכיר ברת"א, הסביר בבית המשפט כי "הליך התכ" נון של השדה מבוצע על ידי נתיבי ישראל, כל החומר עובר לצוות המתכננים והאדריכלים, וברוב הדברים הם לא משתמשים."

עוד מתברר כי ב-MITRE טענו שיהיה מסוֹבך ויקר להקים ברמת דור שדה תעופה שיעמוד בתקנות רשות התעופה הבין-לאומית (ICAO).

אבל המסקנה המבהילה ביותר גרמה לאחר מבכירי החברה לשלוח מכתב בהול לראש הממשלה. "ישראל ניצבת בפני משבר תעופה אזרחי", כתב לנתניהו בפברואר השנה ד"ר ברנרד ליסקה, מהנדס ומנהל בכיר ב-MITRE, "אם לא יינקטו צעדים

אילנה קוריאלי

המידע שהמדינה ניסתה להסתיר: בכיר בחברת ייעוץ אמריקאית, שנשכרה על ידי רשות התעופה האזרחית לבחון את האפשרות להקים שדה תעופה ברמת דור, כתב לראש הממשלה כי ישראל נמצאת לפני משבר תעופה מאחר שנתב"ג לא יוכל לעמוד בעומס החל משנת 2023.

במשך שנים בוחנים בישראל שתי תוכניות להקמת נמלי תעופה בינלאומיים נוספים לנתב"ג: בנבטים שבדרום וברמת דור בעמק יזרעאל. בשני האתרים נמצאים בסיסים של חיל האוויר, והטיסות הצבאיות בהם אמורות להימשך במקביל לתעופה האזרחית.

בשנת 2014 שכרה רשות התעופה האזרחית (רת"א) בשם המדינה את שירותיה של חברת MITRE האמריקאית כדי לבחון האם ניתן להקים שדה תעופה ברמת דור ובמה הפרויקט יהיה כרוך. MITRE היא תאגיד פרטי ללא מטרות רווח, שממומן על ידי מחלקת ההגנה האמריקאית, מינהל התעופה הפדרלי, מס